

maad olliwa ärräwäärdnu. Nink se wõimuse pärast olli neil paljo tülli nink sõtta henne waijel, nink se läbbi omma ka ma koddaniko willand waiswatus sanu.

Ent kui selge armooppus õnsa Lutteri ajjal 338 ajjastaaja eest nakkas paistma, — kui Liivlandima lina Ewangeliumi ussu pole heitsiwa, ka paljo mafülemba nidade teggiwa nink ka tallopojja Ewangeliumi usku wõttiva, — sis lõppi katoliko ussu piiskopide wõdimus Rijan kohholt ärra — nink ligi 295 ajjastaaja eest sai Riia liin Pohlama funningide wõimuse alla. Neist omma mõnne püüdnud Ewangeliumi usku ärrahäetada nink om se läbbi meie male paljo rahho - leggamist nink häddba tulnu. Üts Pohlama funningas. Sigismund nimmi, pärrand ka Rootsi riki omma essa käest, ke olli Rootsimma funningas. — Kunningal Sigismundil olli katoliko usk, ent Rootsi rahwas olliwa kindma Lutteri - ussu mehhe nink palsiwa funninga lälla, Kaarl nimmi, et temma neid Ewangeliumi ussu man hoiias. Sis wõt Kaarl Rootsi riki nink froni hennele. Ent seft tössi pikkaline kange födda Rootsimma nink Pohlama waijel nink tappeldi 24 ajjastaiga se sõa taplus Liivlandi maal nink se pikkalise tapluse nink werre wallamise läbbi jää meie ma wäega waezes. Wimate sainva Rootslase wõdimust nink Rootsi funninga Kaarli poig Kustaw Adolw, ke pärran essa surma funningas sai, wäärd 1621. ajjastajal Riia lina ärra — nink Riia liin fige Liivlandimaga jääje sis Rootsi rigi pärralt nink wagga funningas Kustaw Adolw wallits eßsaliko nink armoliko holekandmisega temma ülle. Ent ta foli 1632. ajjastajal Saksa maal lahingun ärra nink temma pärrandaja es olle mitte temma saarnatse tarkuse nink waggause polest nink Liivlandi - maal olli mitmasugust waiwa, seft üts Rootsi funningas, Kaarl X. nimmi, nakkas Wenne rigi Keisriga föddima nink se läbbi tulli meie male

suut häddha. Temma pojja poig Kaarl XII., noor tulline funningas, ots ennamb omma auwo kui omma rigi õnne nink allust waastest Wenne maga föddida. Wenne maal olli sis üts Keiser, feddas Jummal sure tarkuse nink kindma föamega olli ehhitannu, nink Jummal and temmale wõdimust Rootsi funninga ülle. Se olli suur Keiser Peter I. — Temma sai Liivlandi - ma omma wõimuse alla ütte sõa läbbi, mes 1700 allust nink 1710 lõppeteti. Rootsi funningas Kaarl XII. foli 1718 sõan Tani funninga wasta. Temma fössar nink fössaramees, ke nüüd Rootsi ma ajärge pärrand, tunnistati 1721, et nemma es tahha Liivlandi nink Tallina maad ennamb hennele nöuda, enge neid maid jäda - was Wenne rigi ommanduses ärraanda. — Nida sainje riid neide maie ülle lõppetetus nink Riia liin sai üttes Wenne rigi linaas nink saisap nüüd jubba 145 ajjastaiga se sure rigi Keisriide wõimuse al. Se wallitsuse al om meie ma jädawat rahho põlwe önnistust kätte sanu. Pea 150 ajjastaiga ei olle ennamb Liivlandi maal ei üttele werrist sõtta olnu, ei olle üttele kulla wai lina wainlasest pallama läüdetu, ei olle üttele nurme wõerast föawäest ärrasökkutu, nink sedda kasju olleme se läbbi sanu, et meie ütte Keisri kaitsmise al saisame, kelle wõdimus ni suur om, et ütske wainlane es julgu meie rahholiko masottuse sisse tütki. Riia linal om se rahho saisus wäega tullulik olnu. Kül födda lähhüni 1812. meie Liivlandima päälinale, kui Keiser Napoleon Bonaparte julgu Mostswahhe minna pole milioni föameestega. Ent wainlase jääwa Mitawi nink Riia waijel saisma, nink pea teggi suur Jummal lumine nink külma nink meie tuggewa soldatide mõtega läbbi surele wainlaste föawäele nida otsa, et suremb osa sai wenne mulda mattetus nink ennege mõnne tuhhandafese, haige nink häddalise, ommale male ärraspassiwa. Nüüd om jälle üts Napoleon Bonaparte,